

Vergaderjaar 2019–2020

33 625

Hulp, handel en investeringen

34 952

**Investeren in Perspectief – Goed voor de Wereld,
Goed voor Nederland**

Nr. 292

**BRIEF VAN DE MINISTER VOOR BUITENLANDSE HANDEL EN
ONTWIKKELINGSSAMENWERKING**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 17 december 2019

Met deze brief informeer ik u over het Orange Corners programma, naar aanleiding van mijn toezegging¹ om uw Kamer in 2019 te informeren over de voortgang van dit programma.

Inleiding

Het stimuleren van ondernemerschap onder jongeren in Afrika en het Midden-Oosten is van groot belang, aangezien deze regio's een groot tekort aan formele banen kennen voor deze doelgroep. Orange Corners speelt hierop in door jongeren met bedrijfsideeën in staat te stellen om deze ideeën om te zetten in duurzame ondernemingen. Zodoende creëren deze jongeren niet alleen een baan voor zichzelf, maar ook voor anderen én dragen zij bij aan de lokale economie. Met het programma wordt de ontwikkeling van sociale en ondernemersvaardigheden gestimuleerd en wordt ondersteuning geboden aan jongeren bij het opzetten en (verder) uitbouwen van hun eigen bedrijf. Daarnaast draagt het programma in brede zin bij aan het versterken van de positie van deze jonge ondernemers in de maatschappij, ook door activiteiten te organiseren waarbij bijvoorbeeld ouders en familie worden uitgenodigd en geïnformeerd.

Het Orange Corners programma wordt in opdracht van het Ministerie van Buitenlandse Zaken uitgevoerd door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland in nauwe samenwerking met de Nederlandse ambassades en met cofinanciering van de private sector. Het programma stelt lokale uitvoeringsorganisaties – zogenaamde «incubators» of «accelerators» – in staat om incubatieprogramma's op te zetten voor ambitieuze, jonge ondernemers in het desbetreffende land. Hierbij kan ook Nederlandse

¹ Algemeen Overleg van 15 november 2018, Kamerstuk 34 952, nr. 42

kennis worden aangewend om de capaciteit van de lokale uitvoerder te vergroten. Door de implementatie bij lokale organisaties te beleggen sluit het Orange Corners programma aan op bestaande initiatieven en draagt het bij aan het versterken van de lokale infrastructuur voor jonge ondernemers.

Orange Corners incubatieprogramma

De kern van een Orange Corners programma bestaat uit een incubatieprogramma. Hierin werken tussen de 15 en 25 geselecteerde jongeren gedurende 6 maanden aan hun onderneming. Ze worden wekelijks begeleid door professionals met verschillende expertise. Ook de private partners verzorgen masterclasses over onderwerpen als marketing, innovatie en HR. Ook na afloop van het incubatieprogramma van 6 maanden worden de ondernemers begeleid bij de verdere ontwikkeling van hun bedrijf.

Eind 2016 is de eerste Orange Corners-locatie geopend in Johannesburg, Zuid-Afrika. Vervolgens zijn Orange Corners incubatieprogramma's gestart in Mozambique (oktober 2017), Angola (april 2018), Marokko (december 2018), Soedan (februari 2019), Senegal (juni 2019), Ivoorkust (juli 2019), Nigeria (juli 2019) en Ghana (september 2019). Komend half jaar zullen ook Orange Corners programma's worden gestart in Algerije, Egypte, Irak en de Democratische Republiek Congo. Daarnaast is in een aantal andere landen in Afrika en het Midden-Oosten verkenningsmissies uitgevoerd, waarbij de ecosystemen voor startups en ondernemerschap in kaart zijn gebracht als basis voor besluitvorming over het openen van Orange Corners.

Een dwarsdoorsnijdende thema in de meeste Orange Corners programma's is landbouw. Bij een aantal Orange Corners wordt gewerkt aan een speciale Agri-incubatie programma welke in 2020 van start gaan. Daar zullen Nederlandse organisaties gevraagd worden om hun kennis en expertise te delen.

Orange Corners Innovatiefonds (OCIF)

In het tweede kwartaal van 2019 is het Orange Corners Innovatiefonds (OCIF) als pilot gelanceerd als aanvulling op het Orange Corners programma, vooralsnog als een pilotproject. Het OCIF geeft jongeren in het Orange Corners programma toegang tot financiering bestaande uit een mengvorm van een lening en subsidie. Voor jonge ondernemers in ontwikkelingslanden is toegang tot financiering vaak een onoverkomelijk obstakel, zeker voor innovaties, vanwege het hoge risicoprofiel en de relatief kleine benodigde bedragen. De koppeling van het Orange Corners programma aan financiering via het OCIF maakt het programma dan ook uniek. Bij gebleken succes van de pilot zal het OCIF ook worden gekoppeld aan andere Orange Corners programma's.

Additionele activiteiten, in samenwerking met PSD Toolkit

In samenwerking met het bredere PSD Toolkit-team (gericht op privatesectorontwikkeling) van RVO is er ondersteunend instrumentarium ontwikkeld, de zgn. «initiatives for Youth Employment (i4YE). Hieruit kunnen activiteiten worden ontwikkeld en uitgevoerd, gericht op versterking van het ecosysteem voor startups en ondernemerschap en (jeugd)werkgelegenheid. Zo zijn in Oost-Afrika 13 bestaande incubatieprogramma's getraind in het bieden van impactvolle programma's en zijn financiële mogelijkheden en verplichtingen van jonge Mozambikaanse ondernemers in kaart gebracht. In verschillende landen vinden er activiteiten binnen kennisinstellingen plaats vanuit het Orange Corners Student Ambassadors programma, die ervoor zorgen dat jongeren beter

begrijpen hoe ze een eigen onderneming zouden kunnen starten. Dat gebeurt door lokale rolmodellen uit te nodigen en te laten vertellen hoe zij hun onderneming zijn gestart.

Daarnaast worden ook instituties die ondernemers faciliteren versterkt en draagt het Orange Corners programma dus bij aan de verbetering van het ondernemingsklimaat voor start-ups.

Monitoring en evaluatie – resultaten Orange Corners

Afgelopen jaar is het Monitoring en Evaluatie systeem voor Orange Corners geïmplementeerd. Doel daarvan is het meten van de impact op de deelnemers, op het bredere ondernemingsklimaat, op de private partners en op de inzet van de Nederlandse ambassades. Omdat ruim de helft van de huidige Orange Corners programma's minder dan een jaar geleden is geopend, zijn de eerste te vermelden resultaten nu nog beperkt.

Het Orange Corners incubatieprogramma heeft tot op heden 389 startende ondernemers ondersteund bij het opzetten- en opschalen van hun bedrijf en daarbij zijn 293 nieuwe banen gecreëerd. De gemiddelde leeftijd van de deelnemende ondernemers is 26,7 jaar. De groep bestaat voor 43% uit vrouwelijke ondernemers. 24% van de deelnemers heeft zelf werknemers in dienst.

Private partners dragen zowel financieel- als in natura bij aan het programma. In totaal hebben meer dan 50 partners 2,1 miljoen euro bijgedragen aan het programma. Hiermee draagt de private sector voor 42% bij aan de financiering van de Orange Corners. De in natura bijdrage bestaat vooral uit het geven van trainingen en masterclasses, maar in sommige programma's bijvoorbeeld ook uit het voorzien van ondersteunde IT-hardware voor de deelnemers.

De meerwaarde van Orange Corners voor ambassades en programma's

De impact van een Orange Corners programma is groter dan de directe resultaten van het programma zelf. Orange Corners dragen ook bij aan de bredere inzet op (Jeugd)werkgelegenheid, ondernemerschap, onderwijs en innovatie. Door nauwe betrokkenheid van onze ambassades bij een Orange Corners-programma krijgt de ambassade toegang tot een breder netwerk en wordt het op deze onderwerpen ook een «geloofwaardige» speler met goede mogelijkheden voor economische diplomatie en beleidsbeïnvloeding. Ook door samenwerking met de private sector ontstaat toegang tot bredere netwerken en wederzijdse synergievoor- delen. Met de inzet en activiteiten vanuit het Orange Corners programma ontstaan ook goede mogelijkheden voor de inzet van overige programma's, zoals PUM, DGGF, Orange Knowledge Platform, LEAD en het Challenge Fund for Youth Employment. Ook wordt via het Orange Corners programma samenwerking met andere donoren gevonden. Daarnaast draagt het Orange Corners programma bij aan het creëren van aandacht voor ondernemerschap. Via de Orange Corners» sociale mediakanalen wordt nu een doelgroep bereikt van 45.000 jongeren en kan het Orange Corners programma jongeren ook een stem geven.

Orange Corners in de toekomst

Nu een aantal Orange Corners-locaties zijn geopend en een zekere kritische massa is bereikt, zal in het eerste kwartaal van 2020 een interne evaluatie worden uitgevoerd, met een aanscherping van de doelstellingen van het Orange Corners programma. De evaluatie is vooral gericht op het verder optimaliseren van het publiek-private partnerschap en de relatie die het programma heeft tot andere instrumenten en uitvoerders,

waaronder onze ambassades. Tevens zal een publieksdiplomatie-strategie voor het Orange Corners programma worden uitgewerkt. Tenslotte zullen uit deze evaluatie criteria komen voor nieuw te openen Orange Corners programma's. Ik zal u informeren over de uitkomsten van deze interne evaluatie.

De Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking,
S.A.M. Kaag